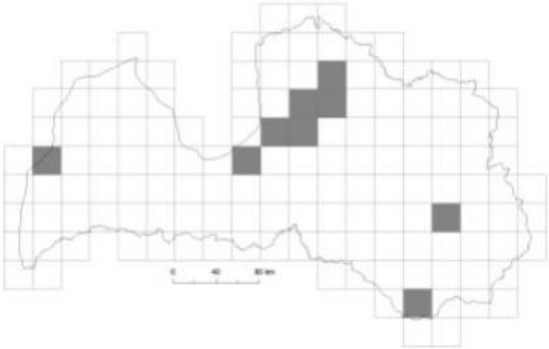
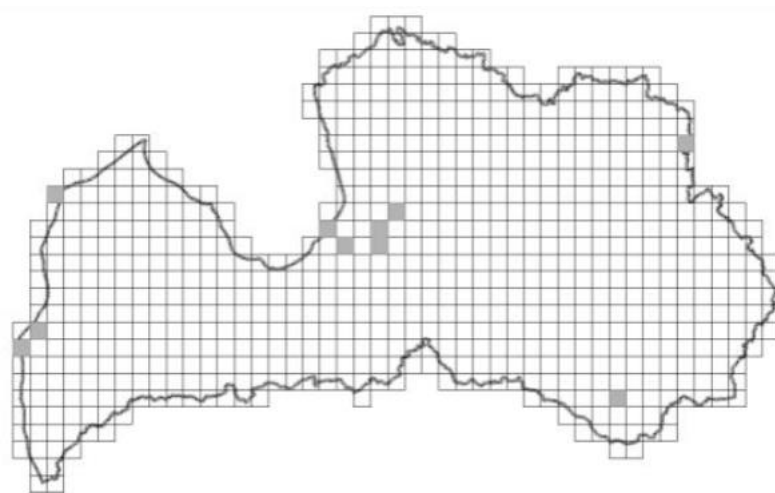

Piezīmes un atsaucis valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1058														
Sugas nosaukums	<i>Maculinea arion</i>														
Eksperts	Maksims Balalaikins														
Darbs pabeigts	15.02.2024.														
Vispārējās piezīmes	<p>Lielais mārsilu zilenītis <i>Maculinea arion</i> ir samērā liels zilenītis, tā spārnu plētums sasniedz 4-5 cm. Virspusē spārni koši zili ar izteiktiem iegareniem laukumiem spārnu virspusē un pelēcīgu spārnu malu. Spārnu apakšpusē uz pelēkzila fona melnu punktu raksts, kas ir specifisks katrai zilenīšu sugai (Savenkovs 2018).</p> <p>Tauriņi apdzīvo dzīvotnes ar barības augiem – mārsiliem <i>Thymus spp.</i> (galvenokārt <i>Thymus serpyllum</i>). Tie var būt virsāji, sausi priežu meži, pelēkās kāpas, ceļmalas, dzelzceļa malas. Pieaugušie tauriņi barojas galvenokārt mārsilu ziedos. Kāpurs netīri brūnganīgs, sīks (kamēr barojas uz mārsiliem). Kāpuri sākotnēji barojas ar mārsiliem, izdala feromonus, kas piesaista skudras. Skudras no <i>Myrmica</i> ģints jaunus kāpurus savāc uz savām ligzdām, kur izbaro gan nektāru, gan arī kāpuri paši izēd skudru olas un kāpurus. Skudru ligzdā kāpurs pabeidz attīstību (Savenkovs 2018).</p> <p>Lielajam mārsilu zilenītim ir ļoti plašs izplatības areāls no Francijas līdz Ķīnai. Latvijā suga galvenokārt sastopama Piejūras zemienes virsājos, taču ir vairāki atradumi iekšzemes dzīvotnēs, kur ir sausi priežu meži un virsāji. Reta suga (Savenkovs 2018).</p> <div> <div>Distribution map</div> <table> <tr> <td>Population size estimation</td><td>9 localities</td></tr> <tr> <td>Date of estimation</td><td>2006</td></tr> <tr> <td>Method used</td><td>1 = based on expert opinion</td></tr> <tr> <td>Quality of data</td><td>2 = moderate</td></tr> <tr> <td>Trend</td><td>X = unknown</td></tr> <tr> <td>Trend-Period</td><td>2000-2006</td></tr> <tr> <td>Reasons for reported trend</td><td>1 = improved knowledge/more accurate data</td></tr> </table> </div> <p>1. attēls. Dati no 2007. gada BD 17. panta ziņojuma: lielā mārsilu zilenīša populācijas vērtējums.</p> <p>Zinātniskajā literatūrā nav pieejami lielā mārsilu zilenīša atradņu apkopojumi Latvijā. Tauriņu atradņu apkopojumā, kas tika veikts 1974. gadā, norādīts, ka suga Latvijā sastopama ne reti, bet konkrētas sugas atradnes netika norādītas (Šulcs, Viidalepp</p>	Population size estimation	9 localities	Date of estimation	2006	Method used	1 = based on expert opinion	Quality of data	2 = moderate	Trend	X = unknown	Trend-Period	2000-2006	Reasons for reported trend	1 = improved knowledge/more accurate data
Population size estimation	9 localities														
Date of estimation	2006														
Method used	1 = based on expert opinion														
Quality of data	2 = moderate														
Trend	X = unknown														
Trend-Period	2000-2006														
Reasons for reported trend	1 = improved knowledge/more accurate data														

1974). Turpmāk sugas atradņu apkopojumi netika veikti līdz 2007. gadam, kad tika sagatavots BD 17. panta Latvijas ziņojums. Līdz ar to REF vērtību populācijas izvērtējumam noteikt nav iespējams. 2007. gadā sugas sastopamība tika norādīta visā Latvijas teritorijā un sastopamība reģistrēta 9 atradnēs (1. attēls). Šie dati atbilst HDV vērtībai.

Turpmākajos gados ir veikti vairāki sugas atradņu apkopojumi, kuros pieejamie dati nedaudz atšķiras un papildina viens otru (2., 3., 4., 5. un 6. attēls). CV vērtība tika noteikta, balstoties uz visu šo atradņu apkopojumu, un izteikta atradnēs. Kopējais atradņu skaits ir 27, kas pieņemts kā CV vērtība.

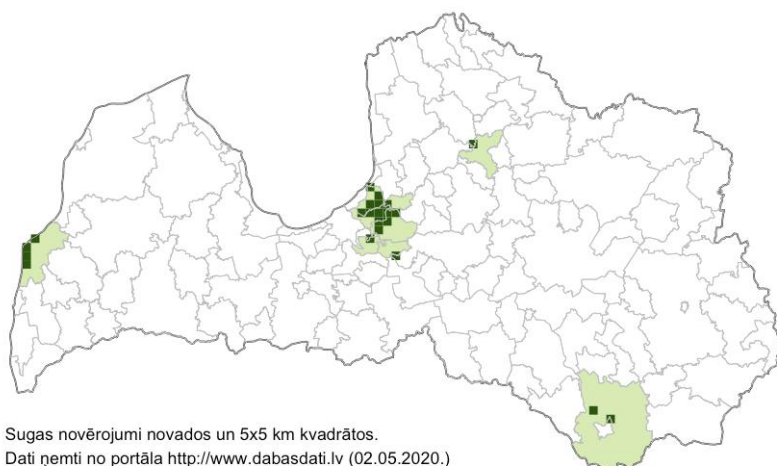

2. attēls. Dati no 2013. gada BD 17. panta ziņojuma: lielā mārslu zilenīša populācijas vērtējums.

3. attēls. Sugas atradņu apskats (N.Savenkovs 2018).

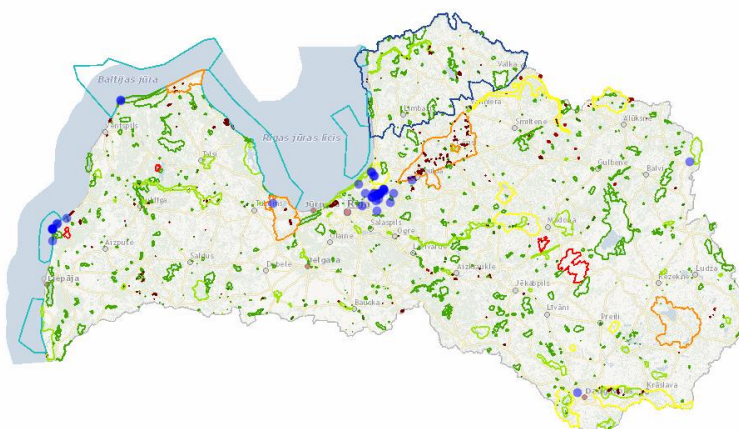
Lielais mārslu zilenītis

4. attēls. Sugas atradņu apskats, balstīts uz portālā dabasdati.lv pieejamajiem datiem.

5. attēls. Sugas atradņu apskats, balstīts uz IUCN novērtējuma datiem (Savenkovs 2022).

6. attēls. Sugas atradņu apskats, balstoties uz DDPS “Ozols” pieejamajiem datiem, aplūkots 23.01.2024.

	<p>Ziņojumā Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā, novērtējumā par 2013.–2018. gada periodu, lielā mēroga zīlenīša kopējais stāvoklis novērtēts kā labvēlīgs (FV). Vērtējot tendenci, norādīts, ka populācija ir stabila.</p>
--	--

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	na
	Popunit	na
	Min	na
	Max	na
HDV	Popunit	loc (atradne)
	Quality & Date	M (2006)
	Min	9
	Max	9
	Trend period	1993–2006
	Trend	X
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	M (2006)
	Trend	=
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	9
	Max_final	9
	Trend 1993–2006	S Vērtējums balstīts uz pašreizējiem priekšstatiem par populācijas lieluma izmaiņām.
CV	Date	2007–2018
	Popunit	grid1x1 loc. (atradne) / grid1x1 (1 x 1 km tīkla kvadrātu skaits) Saskaņā ar BD 17. panta ziņojuma sagatavošanas vadlīnijām 2019. gada Latvijas ziņojumā kā populācijas mērvienība ir izmantots loc.(atradņu) / grid1x1 (1 x 1 km tīkla kvadrātu) skaits.
	Min	na
	Max	na
	Value	30
	Type	Estimate Eksperta novērtējums.
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Type_alt	na
	Method	estimateExpert
	Trend period	2007–2018
	Trend	S (stabils)
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	estimateExpert
	Habitat period	2007–2018
	Trend	S (stabils)
	Method	estimatePartial Vērtējums, kas balstās uz eksperta viedokli.
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	27 Vērtējums balstīts uz visu pieejamo informāciju.
	Max_final	27
	Trend 2007–2018	S (stabils)
	Dati_FRR	
REF	Area	na
	Period	na
HDV	Area	64589 km ²
	Quality & period	M (2006)
	Trend	=
	Magnitude	na
	Area_final	64589 km ²
	Trend 1993–2006	Stable
CV	Area	23614 km ²
	Period	2007–2018
	Trend	S
	Trend_method	estimatePartial (daļēji ekstrapolētie dati)
	Area_final	64589 km ²
	Trend 2007–2018	Stable (stabils)
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants. FRP vērtības izmaiņas laika nogrieznī uzskatāmas par izpētes līmeņa pieauguma rezultātu un neatspoguļo procesus populācijā. Pašlaik nav zinātniski pamatoti uzskatīt, ka ir notikušas populācijas izmaiņas laika nogrieznī līdz 2023. gadam.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi_FRR	

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Variants (8. attēls)	1. variants. Abos laika nogriežņos aplūkojamais parametrs nav mainījies.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Savenkovs N. 2018. Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās tauriņu sugas Latvijā. Daugavpils Universitātes Dabas izpētes un vides izglītības centrs: 32 lp.

Šulcs J., Viidalepp J. 1974. Verbreitung der Großmetterlinge im Balticum. I. Tagfalter (diurna). Dtsch, Ent. Z., N.F. 21, 4-5: 353-403. Savenkov N., Šulcs I. 2010. Latvian Lepidoptera Catalogue. Tallinn, Estonian Lepidopterologists' Society, 176 pp.